The Hebrew Journal דער אידישער The Hebrew Journal

דשורנאל

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No 5664 Toronto, Suuday, August 15th, 1915 ה׳ אלול פ׳ תצא תרע״ה זונטאג, דער 15־טער אויגוסט, 1915 PRICE: 1 CENT

THE ONLY ... ONTO
A S Freidus New York
c/o The Library
Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

סיעדרעץ איינגענומען פון די דייטשען

די רוסען האבען אבגעליידיגט סאקאלאוו

הינדענבורג אליין באמבארדירט קאוונא

בערלין, אויג. 14.

דער אפיציעלער בעריכט לויטעט אז די טרופען פון פעלד מארשאל הינדענבורג וועלכע נעפינען זיך פאר קאוונא האבען געמאכט פראגרעס. ביי דער דוויגא האבען די רוסען געמאכט איינינע אטאקען עס איז אבער געווען אהן ערפאלג. צווישען דיא טייכען נארעוו און בוג האבען מיר ווייטער אוואנסירט טראץ דעם וואס די רוסען ברייגנען אהרן אונאויפהערליך פרישע אנ־גריפענדע טרופען.

די ארמיי פון נענעראל פאן שאלץ האט נעכטען נעגומען 900 געפאנגענע און האט פערלאפט 3 קאנאנען און 2 מאשין ביקסען. זייט אויגוסט דעם 10טען האט די ארמיי פון נענעראל פאן גאלוויטץ גע־נומען 6,550 רוסען, איינגעשלאסען 18 אפיציערען, 3 מאשין ביקסען און א דעפא פון פיאנערען.

די טרופען פון פרינץ לעאפאלד זיי־נען שוין אזוי ווייט ווי ארום סאקאלאוו. נאכדעם ווי זיי האבען איינגענומען סיעד־לעץ האבען זיי אוואנסירט ביז דעם גע־נענד פון ליוויעץ.

וויען, אויג. 14.

דער אפיציעלער בעריכט לויטעט אז אין מזרח גאליציען און ארום וולאדימיר־וואלינסק איז קיין ענדערונג פארגעקומען. צו מערב צו פון טייך בוג יאגען די עסט־רייך דייטשען נאך די רוסען, וועלכע צי־הען זיך כסדר צוריק. צו צפון זייט פון הינ־טערשטען טהייל פון וועפוש האבען דיא עסטרייך דייטשע טרופען געגרייכט ראד־זין און די דייטשען זיינען שוין ניט ווייט פון וולאדאווא.

פעטראגראד, אויג. 14.

דער אפיציעלער בעריכט איז פורדיע אז אין דרום מזרח פון מיטאווא האבען אונזערע טרופען פערטריעבען די דייטשען אריבער דעם טייך אא, און צייט וואס דער שונא איז אנטלאפען האבען מיר גענומען געפאנגענע. אין דער ריכטונג פון יאקאב־שטאדט, דווינסק און ווילקאמיר האבען מיר פעריאגט דעם שונא נאכדעם ווי מיר האבען געהאט צו בעקעמפען זיין שרעק־ליכען ווידערשטאנד.

ארום קאוונא האבען די דייטשען פארלויפיג אבגעשטעלט זייער אנגריפ. ארטילערי צוזאממענשטויסען קומען נאך מאר. אין דעם מיטעלסטען ראיאן פון דער ווייכסעל, אין אנקלאנג מיט דער אלגע־מיינער לאגע, האבען מיר אבגעליידיגט סאקאלאוו, סיעדליעץ און לוקאוו.

בערלין, אויגוסט, 14.

די צווייטע פאזע פון דער שלאכט אויס׳ן מזרח שלאכט פעלד וועט זיך פורצ־ליך ענדיגען — דער רוסישער צענטער טרעט אב צוריק ביז דער ברעסט־לי־טאווסק לינע.

פאן הינדענבורג און מאקענזען אטא־קירען דיא רוסישע פליגער, זיי זענען דיא גרעסטע גענעראלען וועלכע דייטשלאנד האט פרודוצירט אין דיעזער וועלט מלחמה קאוונא ווערט שרעקליך אטאקירט אונטער דער אויפזיכט פון גענעראל הינדענבורג און עס איז ניטא דער קלענסטער צווי־פעל אז די עסטונג וועט באלד פאלען. מעקענזען, ווייערער, שפארט זיך לאנגזאם קיין צפון זייט אויף ברעסט ליטאווסק, גע־בענדיג קלעפ דעם רוסישען לינקען פלגעל.

מיליטערישע קריטיקער גלויבען דא אז די אפעראציעס געגען רוסלאנד וועלען זיך פאלשטענדיג ענדיגען אין איינינע וואָ־כען ארום. זיי ערוארטען ניט קיין מארש אויף פעטראגראד, טראץ דעם וואס דיא עלליים האבען מורא אז די דייטשען קליי־בען זיך צו נעהען אויף פעטראגראד. מען דענקט דא אז רוסלאנד האט שוין געקראָ־גען אזא קלאפ פון וועלכען זי וועט קוים קומען צו זיך איידער עס וועלען פארקומען די פריעדענס אונטערהאנדלונגען. עס ווערט דא געפארערט אז דייטשלאנד זאל שיקען איהרע ארמייען אויף אנדערע שלאכטפעלדער.

זיי מזיען קריעגען קאוונא.

די בעוועגונגען פון הינדענבורג און מעקענזען וועלען זיך ניט אבשטעלען ביז קאוונא וועט ניט זיין צעמאלען אויף שטיק לאך און ביז אלע עסטונגען פון דער קאוו נא־בערעסט־ליטאווסק ליניע וועלען נישט פאללען פאר דער דייטשער אטאקע. אזוי, אלזא, דענקען די מיליטאריסטען, אז דיזע נצחונות וועלען זיין די לעצטע תאזע פון דער גרויסער עסטרייך־דייטשער שלאכט אין מזרח זייט.

קאוונער וואלד דאמיניקאנקא גענומען פון די דייטשען.

בערלין, אויג. 14.

א שפעטערע טעלעגראמע לויטעט דאס נענעראל פאן הינדענבורגס חיל האט, אטאקירענדיג די עסטונג פון קאוונא, גע־שטורמט און גענומען דעם בעעפעסטיגטען וואלד דאמיניקאנקא וועלכער געפינט זיך אין סאמע פראנט פון קאוונא.

אפיציעל ווערט ווייטער געמעלדעט דאס אין צפון זייט פון נאווא געאָרגיעווסק האבען מיר נעשטורמט און גענומען א שטארק בעפעסטיגטע פאזיציאָ און גע־פאנגען 18 הונדערט רוסען.

די לעניאָנען פון פעלד מארשאל פאן מעקענזען נאכיאגענדיג די צוריקציהענדע רוסען פון דרום זייט האבען געגרייכט די ליניע פון וועג וואס פיהרט פון ראדזין קיין וולאדאווא.

דייטשען בעפרייען אלע פאליטישע פון ווארשא.

רוסען פערברענען אייגענע שטעדט.— אידעל אין שרעק פאר׳ן צוריק־קעהר פון די רוסען.

בערלין אויגוסט 14

די דייטשע נייעס אגענטור האט פערעפענטליכט, אז אזוי שנעל ווי דיא דייטשע טרופען זיינען אריין אין וואר־שא האבען זיי אויף׳ן פערלאנג פון דעם בורגער קאמיטעט ערקלערט אן אלגע־מיינע אמנעסטיע פאר אלע פאליטישע פערברעכער און זיי בעפרייט.

צווישען די בעפרייטע נעפינט זיך אויך דער גוט בעקאנטער פיהרער פון דעם ״בונד״ וולאדימיר מעדען, וועלכען דיא רוסישע רעגיערונג האט לעצטענס פער־משפט צו 4 יאהר.

צו דער ווארשאווער בעפעלקערונג זיינען ארויסגעגעבען געוואָרען וואָרינונ־גען אז מען זאל ניט צופיעל שפעקולירען אויף דער בירזשע.

ווי פערשיעדענע מלחמה קארעספאָ־נדענטען טהיילען מיט האט ווארשא ניט געליטען פון דער מלחמה, בלויז איינינע הייזער פון פראגע זיינען פערברענט גע־וואָרען, ווי אויך האבען געליטען איינינע פאבריקען אין דעם געגענד וואו עס גע־פינען זיך די בראקען.

א טאג פון עקסידענטען

פרייטאָגדיגען טאג זיינען די אמ־בולאנסען פון דער פאליציי געווען גאנץ ביזי צוליעב די עקסידענטען.

דזשיימס ראבינסאָן 27 יאהר אלט, א מאטאָרמאן פון דער קארקאָמפאניע, איז זיך נגענגען באדען אין דער שטאדטי־שער באה אויף בלור סטריט.

ער איז געווען א גוטער שווימער, אבער אונטערטומעדיג זיך. איז ער שהר ניט אריפגעקומען, מען האט איהם אויגענבליקליך ארויסגענומען, אבער אלע מיה מיט׳ן פולמאטאר צו ברענגען איהם צום לעבען זיינען געווען אומזיסט, און דער האָקטאָר האט ערקלערט אז ער איז געשטאָרבען פון הארץ־שלאג.

א געוויסע מרס. בלעיר פון 12 קראָם סטריט, האט זיך זייערער געטרונקען ארום סאני סייד, עס איז איהר אבער גע־לונגען אבצוראטעווען.

מאלי היל א צוויי יעהריג קינד פון ווענען וולאדימיר וואלינסק טהיילט מיט דיעזע אנעמטער אז די שטאדט איז פערברענט געווארען פון די רוסישע קא־זאקען איידער די דייטשען זיינען אריין.

די דייטשע סאלדאטען האבען אנגעווענ־דענט אלע מיטלען איינצולעשען דאס פייר, אבער אומזיסט.

א גרויסער טהייל פון שטאדט איז אבער געבליבען גאנץ, און דער דייטשער קאמאנדער האט שפעטער איינגעפיהרט א מיליטערישע און ציווילע רעגיערונג דארטען.

די ציווילע אדמיניסטראציע איז צו־ערשט בעשטאנען פון דריי פערזאָן, א איד, א רוס, און א פאליאק.

די אידען פון שטאדט זיינען שטארק אָנגעשראָקען, אויס מורא פאר פאגראָמען אין פאל, די רוסען וועלען זיך אומקעהרען און צוערשט האט צווישען די אידען דא־רום געהערשט א גרויסער פאניק, אבער ביסלאנגזאם האט ער זיך איינגעשטילט.

אויף׳ן צווייטען טאג, זיינען צו דער אדמיניסטראציע צוגענומען געווארען נאך צוויי פערזאָן, א איד און א פאליאק.

א טריין אנגליק אין ענגלאנד.

(: :)

נארטהאמפטאָן, ענגלאנד אויגוסט 14.

צווישען פופציג אין זעכציג פאסאזשי־רען זיינען געטויטעט געווארען דורכדעם וואס א צוג איז היינט אראב פון די דעל־סען נעבען סטאו טונעל.

דאקטיירים און אמבולאנסען זיינען גע־שיקט געווארען קיין נארטהאמפטאן.

געשעהען איז דער אונגליק אויף א צוג פון דער לאנדאן ענד נארטה־וועסטערן רייזלווי.

עס פעהלט אמוניציע ״י טערקען

אטהענס אויגוסט 14.

טארקיי די אפטימיסטישע נייעס וואס קומט אן פון קאנסטאנטינאפעל אז אלעס איז בשורה, זעהט עס אויס צו זיין זיכער אז דורך די אונאויפהערלכע אטאקען זיי־טעמס די עלליים ביי די דארדאנעלען האָ־בען שוין די טערקען גרויסען מאנגעל אין אמוניצע. לויט פרוואטע ידיעות וואס זיינען אנגעקומען היינט אהער, מאכען די דייטשע מיט די טערקישע דיפלאמאטען גרויסע אנשטרענגונגען צו ווירקען אויף די באלקאנען אז זיי זאלען פריי דורכ־לאזען אמוניציאָ קיין טערקיי.

נאנצע שיפען פול מיט פערוואונדעטע קומען אן קיין קאנסטאנטינאפעל פון די לעצטע שלאכטען אויף דעם נאליפאלי האלב אינזעל. עס ווערט געשאצט אז 120 טויזענד טערקישע פערוואונדעטע נעפינען זיך איצט אין די האספיטעלער פון קאנסטאנטינאפעל.

ענגלישע רעגיערונג ערלויבט אידען שיקען געלד קיין טערקיי.

לאנדאן, אויגוסט, 14.

די לאנדאנער אחוזה האט געקראָגען ערלויבניס פון דער רעגיערונג צו שיקען הונדערט פינף און צוואנציג טויזענד דאָ־לער צו ענטוויקלען איהר קאָלאָניע אין ארץ ישראל.

די ענגלישע רעגיערונג ערלויבט ניט צו שיקען קיין געלד נאך טירקיי, נעגען וועלכער זי קעמפט יעצט, אז׳ן ער־לויבניס וואס עס איז געגעבען געווארען צו דער אחוזה צו שיקען געלד האט אלע־מען איבעראשט.

רוסישע פלאטע זינקט א דייטשען קריי־צער און בעשעדיגט אנדערע שיפען.

לאנדאן אויגוסט 14.

דער פעטראגראדער קארעספאנדענט פון די ״טיימס״ האט היינט בעריכטעט דאס א דייטשער קרייצער איז געזונקען געווארען און דאס איינינע אנדערע דייט־שע קריעגשיפען זיינען געשעדיגט גע־ווארען אין א צוזאמענשטויס מיט דער רוסישער פלאטע נעבען עסעל, אין צפון זייט פון דער ריגער בוכטע, דיעזען דאָ־גערשטאנ. ווי דיעזער קארעספאנדענט וויל האבען, האבען די דייטשען געמאכט א פערזוך צו פערקומען די רוסישע פלאטע כדי זיי זאלען קענען טראנספאָר־טירען טרופען צו דער גענענד פון דער ריגער בוכטע אהן, וועלכער עס איז שטע־רונג. איז דאס זיי ניט געלונגען.

יאפפע, פאלעסטינא, באמבארדירט צוליעב דער פאבריקאציאָן פון פיינדליכע שיפען.

— 0 —

פאריז, אויגוסט, 14.

עס ווערט היינט אפיציעל בעריכטעט דאס עס איז געפלאנעוועט געווארען צוא אטאקירען דעם סוועז קאנאל דער פלאן איז אבער אין צייט ענטדעקט געווארען און צעשטערט.

אין יאפפא, וועלכע געפינט זיך 31 מייל אין צפון פון ירושלים מיט וועלכער זי איז פערבינדעט מיט אן אייזענבאהן, אין יאפפא אלזא האט מען בשתיקה גע־בויעט שיפען און אמוניציאָן מיט׳ן צוועק צו אטאקירען דעם סוועז קאנאל.

אזוי שנעלל ווי מען האט זיך דערפון דערוואוסט האט מען דעם גאווערנאר פון יאפפא מודיע געווען און געווארענט אז די נאנצע נאכבארשאפט וואו די אלע פאר־בערייטונגען ווערען געמאכט זאלען אויס־געליידיגט ווערען, אין דאן האט א פראנ־צויזישער קרייצער באמבארדירט און האט פערניכטעט די הויפט נעביידעס פון די פאבריקען פון דעם דייטשען וואגנער אלע קרי־עוס מאטעריאלען מיט די שיפען צוזעלעב דער דערמאהנטער אטאקע.

געוועהנליכע הייזער אין יענער נאכ־בארשאפט האט גאר ניט געשאדט.

קאוונער אידען פערלאזען די שטארט אהן משכנות

לאנדאן, אויג. 13

די רוסישע צייטונגען וואס זענען אהער אנגעקומען ברענגען א מערקווירדי־גען פאקט פון אידישע אפפערווילינקייט אין קאוונא

די רוסישע רעגיערונג האט פע־לאנגט מען זאל איהר געבען לעבעדיגע משכנות, דאס די אידען וועלען נישט ארויסגעבען קיינע סודות צו די דייטשען. זי האט ניט פערלאנגט אלע אידען זאלען ארויסגעשיקט ווערען, אבער די אידען אליין האבען ניט געוואלט געבען קיין משכנות, ווייל זיי האבען מורא געהאט פיר פראוואקאציעס און זיי האבען בעסער אויף זיך אליין גענומען פרייוויליג דעם גלות גור ניט צו שטעלען אין געפאהר די לעבענס פון אונשולדיגע ברידער.

די ערפאהרונג האט די אידען פון קאוונער גובערניע געלערענט, דאס אין די שטעדט וואו מען האט געגעבען פראָמי־נענטע בעלי בתים אלס לעבעדיגע משכנות האט זיך ניט גוט איינגעלאזען מיט די פערזאלטענע אידען. רעגיערונגס אגענטען האבען געמאכט פראוואקאציעס, האבען צוגעצייגען טעלעפאן דראהטהען אין לעערע אידישע הייזער, האבען אויסגעטראכט פערשיעדענע בלבולים אויף אידען און דער רעזולטאט איז געווען דאס מען האט די אידישע לעבעדיגע משכנות געהאנגען, עס איז, אהן צווייפעל, בעוויזען געווא־רען אז אין לאמזשא האט אן אנגעגטראָ־וואקאטאר אונטערגעוארעפען אין א אידי־שע הויז א טעלעפאן און האט געמאכט א בלבול, אז דאס איז דער טעלעפאן דורך געלכען אידען גיבען איבער מיליטערישע סודות צו די דייטשען.

אין דער שטערטיל קוזי איז קיין טע־לעפאן סיסטעם גאר ניטא, האט מען אויס געטראכט א בלבול, אז אידען האבען בע־האלטען דייטשע סאלדאטען אין די טע־לערס. עס האט זיך יעצט ארויסגעגייגט, אז אין די קליינע אידישע הייזקעס פון דער שטעדטעלע קי איז גאר ניטא קיינע קעלערס. דער כלל האט דערווייל גע־ווירקט, דאס מען האט די אידען געזיאר־דעט אין נאמען פון פאטריאטיזם און דיא וואס מען האט ניט ערמארדעט האט מען ערשט פעריאגט פון זייערע היימען אלס שפיאָנען אין פערדעטהער. די קאוונער אידען האבען אויס דיעזע גרינדע אויף זיך פרייוויליג גענומען דעם גירוש און האבען ניט גענעבען קיינע לעבעדיגע משכנות.

קעפ מייקערס סטרייקען

ווי עס זעהט אויס געהט נאך אן דער סטרייק פון דער קעפמייקערס יוניאָן מיט דער פירמא סעמיוועלס און סאנס.

דער אידישער זשורנאל האט אויפגע־פאדערט די פירמא צו פערלאזען זיך אויף ארבייטריישאן, אנשטאט אבער דעם, האָ־בען מיר ערהאלטען א בריעף פון דער פירמא אויף וועלכען די יוניאָן האט גע־ענטפערט און האט אבגעלייקענט די סטייטמענטס פון דער פירמא.

און דער סטרייק געהט אן אז׳ וועדט ביטערער פון טאג צו טאג.

מיר פאדערען אלזא ווידער אויף די פירמא זיך צו פערלאזען אויף ארביטריי־שאן.

אידען האבען זיך תמיד פערלאזט אויף בוררים.

ניט פערלאזען זיך איז ניט שעהן, ניט אנשטענדיג און ניט אידיש.

מיר וועלען נעהמען אויף זיך דיא מיה די זאך צו אבראנזשירען.

זאלען אונפארטייאישע מענשען אור־טהיילען.

און אויב די פירמא איז נערעכט הע־לען אונפארטייאישע מענשען געווים אזוי אורטהיילען.

אנטלויפען פון בוררים איז ניט שעהן, מיר פאדערען אלזא נאכאמאהל אויף די פירמא אנצוגעהן אויף ארביטריישאן.

געלד געשיקט

דער ״אידישער זשורנאל״ שיקט געלד קיין רוסלאנד לויט מאגעס קורס

דער פרייז פון היינטיגען מאגעס קורס:

39 סענט 39

פארן רובעל

מיר שיקען די געלד דורך

דזשייקאב שיף׳ס באנק

מר. ה. זויינבערג, דער ארויסגעבער פון ״זשורנאל״ וויל קיין פראפיט דערביי מאכען. ער מיינט בלויז די טובה פון די וואס שיקען.

שוהלען!

פרעזידענטען פון שוהלען!

„דער אידישער זשורנאל״

בעט אייך, פאדערט פון אייך, איהר זאלט אונז געבען אייער דרוק ארבייט.

״דער אידישער זשורנאל״

טהוט זיין פפליכט צו אייך, צו דער אידישער בע־פעלקערונג פון טאראנטא, טהוט אייער פפליכט צום „אידישען זשורנאל״.

ציינענס אז טערקיי האלט שמאל

נוי יארק אויגוסט 14

א טעלעגראמע צו דער טריבון פון לר־גאנא טהיילט מיט דאס די פרוי און די נאנצע פאמילע פון פאן דער גאלץ פאשא דער ארגאניזאטאר פון דער טערקישער ארמיי, איז דורך געפאהרען דיענסטאג דורך בוקארעסט אויף׳ן וועג פון קאנסטאנ־טינאפעל קיין בערלין. דאס ווערט אנ־גענומען פאר א צייכען אז ער אליין בע־טראכט אז די לאגע פון די טערקע איז א צרה׳דיגע.

דאס וואס מען האט איצט געמאכט אלס הויפט קאמאנדיר פון די טרופען אין גאליפאלי דעם גרויס פירשט פון מעק־לענבורג פאן סאנדערס בעוויזט וויעדער אז דער דייטשער שטאב איז נאט אייב־ערנסט ליסאתער. דער פערפאסער פון דעם דייטשען ״ליעד פון האס״ האט געשריבען צום ״בערלינער׳ טאגעבלאט״ אז ער האט חרטה וואס ער האט געשריי־בען דאס ליעד.

צארישע רעגירונג פערדאמט אין איגענער דומא

לאנדאן —

די רוסישע מעשים בנוגע די אידען — פאגראָמען און גירושים זיינען פערדאמט געווארען עפענטליך פון דער דומא פלאט־פארמע. ווען קרעסנסקי דער פיהרער פון די ״פרודאוויקעס״ און מילוקאוו פון די קאדעטען האבען אפען בעשולדיגט דיא צארישע רעגישרונג אין דיעזען פערברע־כען.

אז די נאנצע רוסישע דומא איז שוין לעזט אין הייגטיגען נומער אן ארטי־קעל פון אב. גאלדבערג.

״די גרויסע אידישע נשמה״

דארפט איהר פייער אינשורענס? פליט גלאסס אדער עקסידענט אינשורענס. דאן קומט צו ע. י. קענען 24 טאראנטא סט. טעלעפאן מיין 4711.